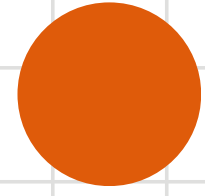

“

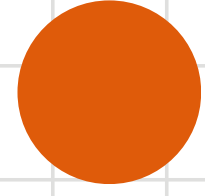
TYT

- Paragrafta Anlam - 2
 - Düşünceyi Geliştirme Yolları

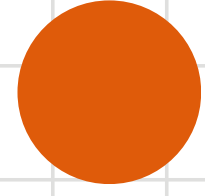
Tanımlama

- Varlık, kavram ya da nesnenin temel özelliklerinin verilmesidir.
 - Öznel veya nesnel yapılabilir.
 - "... nedir ? " sorusunun cevabı niteliğindedir.
-
- **Deneme, yazarın herhangi bir konuda kesin sonuçlara varmadan kendi kendisiyle konuşuyormuş gibi yazdığı yazılardır.** Deneme, her konuda yazılabilir. Güncel olaylara yer vermediği için fıkradan ayrılır. Denemede yazarın asıl amacı bilgi vermek değil kendini anlatmaktır. Düşündürmek, denemenin en önemli özelliği sayılır.

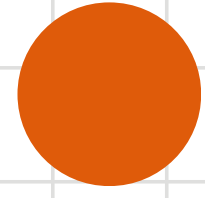
Tanık gösterme

- Fikri doğrulamak, desteklemek, inandırıcı kılmak amacıyla o konuda tanınmış birinin sözünden yararlanmaktır.
- Sözün aynen hiçbir değişiklik yapmadan verilmesine "alıntı yapma" denir.
- Tanık gösterilen kişinin sadece adının geçmesi yeterli değildir, sözünün doğrudan ya da dolaylı olarak verilmesi gerekir.
 - İnsanlığın bütün devirlerinde ancak yararlı işler yapan, topluma iyiliği dokunan kişiler anımsanır. Kişi, hiçbir koşul altında iyilik yapmaktan vazgeçmemelidir. **Voltaire "Her insan, yapmadığı tüm iyiliklerden suçludur." der.** O hâlde vazgeçenlerin yarın pişman olamayacağını düşünemeyiz.

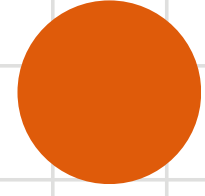
Karşılaştırma

- Birden fazla unsur arasındaki benzerlik ya da farklılıkları verir.
- "En, daha, kadar, gibi, -e göre" gibi ek ve sözcükler karşılaştırmalarda sıkça kullanılır.
 - İki tür şiir vardır: Sesleriyle, sese dayalı üsluplarıyla öne çıkanlar, sesi belirgin olmakla birlikte imge dünyaları ve çizdikleri dünyalarla belirginleşenler. Birinci tür şiir, kişiyi sesiyle sarar ve onu kendine tutsak eder; ikinci tür ise insanı kendi özgür sesiyle baş başa bırakarak ona yeni şiirler yazdırır. Birinci tür kolay taklit edilir; ikinci türü taklit etmek zordur.

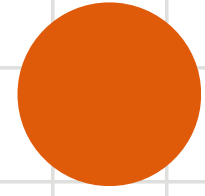
Sayısal verilerden yararlanma

- **Düşünceyi somutlaştırmak, inandırıcılığını arttırmak için veri ve istatistiklerden yararlanmaktır.**
- **Parçaya bilimsel ve akademik bir nitelik kazandırır.**
 - **Aile üyelerinin birlikte yaptıkları faaliyetlere bakıldığında birinci sırada yüzde 59,4 ile televizyon izlemek geliyor. Bunu yüzde 25,8 ile akraba, komşu, arkadaş ziyareti; yüzde 21,9 ile alışveriş, yüzde 7,2 ile tatil, yüzde 6,1 ile dışarıda yemek yemek, yüzde 3,2 ile sinema ya da tiyatroya gitmek izliyor.**

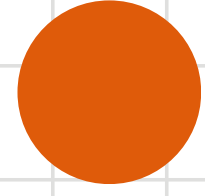
Örnekleme

- Görülen, yaşanan, okunanların anlatımı somutlaştırmak amacıyla örnek olarak kullanılmasıdır.
- "Söz gelimi, örneğin, mesela..." gibi sözcükler örneklendirmede sıkça kullanılır.
 - Ankara, tarihin şaşırtıcı terkipleriyle doludur. Burada kerpiç bir duvardan İyonya tarzında bir sütun başlığı fırlar; bir türbe merdiveninin basamağında Roma konsülünün şehre gelişini kutlayan bir baş görünür. Ahi Şerafettin'in türbesini, asırlardır Greko Romen aslanları bekler.

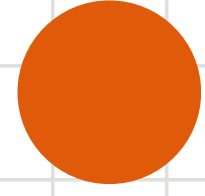
Sayıp dökmelere yer verme

- **Parçada ele alınan konunun, varlığın niteliklerini arka arkaya sıralamaktır.**
 - **Çöplükler bir şehirdir ve çöplerin içinden bir şehrin bütün eşyası çıkabilir: Kol saatleri, masa saatleri, cep saatleri, hem de yepyeni... Yüzükler, bilezikler, kolyeler, hem altın hem de elmas... Kalemler, dolma kalemler, tükenmez kalemler... Makaslar, iplik yumakları, makaralar, gözlükler, paralar... Bir şehirde ne varsa bu şehrin çöplüğünde de o vardır.**

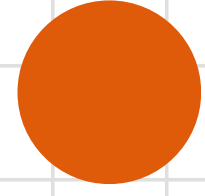
Duyulardan yararlanma

- **Görme/işitme/dokunma/tatma/koklama duyularının bir ya da birkaçının parçada anlatımı güçlendirmek amacıyla kullanılmasıdır.**
 - **Çamurlarda Fatih'in İstanbul'a girdiğinin ertesi günü yağın yağmurdan kalma nal izleri vardır. Duvar diplerinde keskin, gözleri acıtan bir amonyak kokusu... İleride bir fabrika gürül gürül işlemektedir. Fabrikanın etrafını bu sefil evler; kaldırımsız, amonyak ve küspe kokulu sokaklar çevirmiştir. İşte Dolapdere burasıdır.**

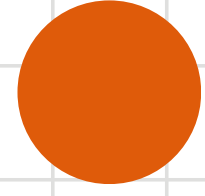
Benzetme

- Bir varlık ya da durumun niteliğini anlatmak için o niteliği eksiksiz taşıyan bir şeyi örnek olarak göstermedir.
- Zayıf olanın güçlü olanla kıyaslanmasıdır, denilebilir.
- "Gibi, sanki, andırıyor, tıpkı .." vb. ipucu kelimeler bulunabilir.
 - Şimdi ucu püsküllü gecelik külahı gibi görünen Vezüv, miladın 79. yılı bir Ağustos günü yeri göğü kaplayan yoğun dumanla birlikte ateş püskürmüştü. Yavrularını yiyen bir hayvan gibi yöresindeki Herkulanum ve Pompei şehirlerini yakıp kavurmuş, insanları boğmuş, ağaçları yakmış.

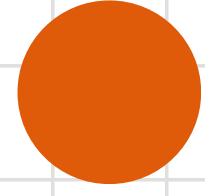
Kiřileřtirme

- **Sadece insanlarda var olan özelliklerin insan dışı varlıklar için kullanılmasıdır.**
 - **İstanbul bugün yorgun. Şehrin ana yolları trafikten artık bıkmış hissediyor. İnsanlar sağa sola koşuyor ve şehrin en nadide beldelerini çiğniyor. İstanbul, kirlenmekten mutsuz. Su var ama yağmur yok. Bugün İstanbul'u bu çetrefilli hâle getiren biz insanlar ne yaptığımızın farkında bile değiliz.**

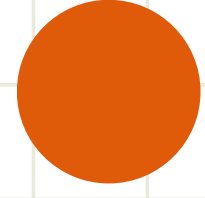
Sorularla bağlama

- Okurun dikkatini toplamak amacıyla parçaya serpiştirilen sözde soru cümlelerinin kullanılmasıdır.
 - Sabah sabah gözlerinizi açıp odanın tavanına diktiğinizde aklınıza ilk ne gelir ? Ben önce kahvaltıda ne yiyeceğimi düşünüyorum. Sanki gece boyu rüyamda kahvaltı görmüş gibi aç kalkıyorum her gün. Böyle bir insan kilo verebilir mi kolay kolay ? Diyete başlayabilir mi, başlasa istikrar gelir mi ?

Yinelemelere başvurma

- Parçaya ahenk katmak, düşünceyi pekiştirmek amacıyla bir sözün ya da söz grubunun tekrarlanmasıdır.
 - Ah o güzel günler.. Ah hiçbir şeyin kıymetini bilmeden çarçur ettiğimiz günler. Şimdiki aklımız olsa öyle mi yapardık, dediğimiz günler. İnsan bir yaşa gelince böyle oluyor galiba. Hep bir özlem, hep bir pişmanlık. Ah o günler, kıymetini bilemediğimiz günler ...

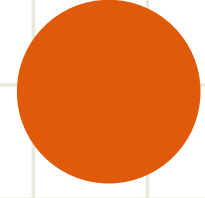
ÖSYM SORDU :

2019/ TYT

Bir noktadan sonra, hayal ettiğim bu dünya benim elimden çıkar ve kafamın içinde yaşadığım şehirden daha gerçek olur. O zaman bütün insanlar ve sokaklar, eşyalar ve binalar sanki hep birlikte aralarında konuşmaya, benim önceden hissedemediğim ilişkiler kurmaya; sanki benim hayalimde ve kitaplarımda değil kendi kendilerine yaşamaya başlarlar. İğneyle kuyu kazar gibi sabırla hayal ederek kurduğum bu âlem, bana o zaman her şeyden daha gerçekmiş gibi gelir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
- B) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
- C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- D) Benzetme yapılmıştır.
- E) Örneklemeye başvurulmuştur.

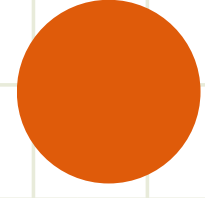
ÖSYM SORDU :

2018/ TYT

Bakmayın sahilinin dolguyla denizden yükseltilmiş olmasına; denizin içinden çıkıp içeri doğru yılan misali kıvrılan yokuşun ta Galata Kulesi'nin gölgesine kadar uzandığı bir semt Tophane. Ana sokakları bayır, ara sokakları çıkmaz. Bu nedendir ki adımlar hafif hafif, ağır ağır atılır burada. Sanki semti derinlemesine hissettirmek ve geçmişi teneffüs ettirmek için yukarı doğru uzadıkça uzar yol.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma
- B) Benzetme
- C) İkileme
- D) Niteleme
- E) Mecazlı söyleyiş

ÖSYM SORDU :

2016/ YGS

Bolu'nun bence en güzel ilçesi Göynük, İstanbul'la Ankara'nın tam ortasındadır. Görünüşü ilk bakışta bile etkiler insanı: vadinin tabanında akan incecik dere, kıyı ve yamaçlarında eski Türk evleri, tepede yenilenmiş saat kulesi, ağaçlar, çiçekler... Usta ressamın elinden çıkmış resim gibidir Göynük. Bu tablodaki her şey çok dengeli. Abartılı renk, güzelliği bozan çirkinlik yok. Friglerden Osmanlıya birçok uygarlık bu topraklardan geçmiş, hepsi de iz bırakmıştır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
- B) Betimlemelerden yararlanılmıştır.
- C) Benzetme yapılmıştır.
- D) Sayısal verilere yer verilmiştir.
- E) Öznelik söz konusudur.

doganhocam